

Warszawa, dnia 22 03 2007

**Zrzeszenie Związków Zawodowych
Energetyków**

Dotyczy:

Informacja prawna dotycząca kwestii
wydzielenia Operatora Systemu
Dystrybucyjnego w energetyce

**Argumenty na poparcie idei wydzielenia OSD
w formie tzw. „małego OSD bez majątku”.**

1. W świetle protokołu podpisanego przez SGiE NSZZ „S” oraz MSP i MG w obecności Premiera 12.03.2007 r. nie można już nadal rozmawiać o koncepcji wydzielenia dużego OSD z majątkiem, ze względu na to, że na takie rozwiązanie z pewnością nie zgodzi się strona społeczna, a strona rządowa zobowiązała się do uzyskania jej akceptacji dla ewentualnej innej formy wydzielenia OSD.
2. Należy więc uznać, że przedstawiciele rządu **zaakceptowali modyfikację** „Programu dla elektroenergetyki” w zakresie sposobu wydzielenia OSD. Oznacza to, że postanowienia Programu nie mogą być już decydującym argumentem (czy też zasłoną, o którą rozbijać się będą wszelkie inne argumenty) w sporze o formę wydzielenia OSD.
3. Wobec powyższego wchodzi w grę forsowana przez „S” koncepcja „wydzielenia obrotu” lub **rozwiązanie kompromisowe**, do którego mogłyby

skłonić się związki tworzące Zrzeszenie ZZE czyli „wydzielenie małego OSD bez majątku”.

4. Najpoważniejsze argumenty, które można podnieść przeciw opcji „wydzielenia obrotu” to:
 - a. Wydzielenie obrotu jest rozwiązaniem, co do którego należy liczyć się ze **sprzeciwem Komisji Europejskiej**, mimo, że nie jest wyraźnie zabronione w regulacjach unijnych (ani w polskim Prawie Energetycznym). Wynika to z faktu, że wydzielenie obrotu spowoduje posiadanie przez spółkę OSD akcji lub udziałów w spółce obrotu, a taka sytuacja jest niezgodna z tzw. notami interpretacyjnymi wydanymi przez Komisję Europejską jako wykładnia dyrektyw. W związku z powyższym podnosi się, że KE z pewnością będzie protestować przeciwko wprowadzeniu rozwiązania niezgodnego z wykładnią dyrektywy. Takie rozwiązanie ma jednak być może szansę na akceptację jako rozwiązanie tymczasowe.
 - b. Wydzielenie obrotu jako rozwiązanie tymczasowe będzie wymagało dostosowania do wymogów UE co spowoduje konieczność dokonywania szeregu operacji na akcjach/udziałach spółki obrotu i OSD celem uzyskania struktury, w której OSD nie będzie miało akcji/udziałów spółki obrotu. W trakcie tych operacji może pojawić się konieczność ich dodatkowego opodatkowania. **Operacje te byłyby niepotrzebne** gdyby wybrano opcję wydzielenia „małego OSD bez majątku”.
 - c. Wydzielenie obrotu wymagałoby **„wymiany” umów kompleksowych** (podpisania nowych umów lub aneksów), gdyż zgodnie z art. 5a Prawa energetycznego to sprzedawca z urzędu jest stroną umowy z klientem.

Szacuje się, że dotyczyłoby to w sali kraju ok. 16 mln umów, a koszt wymiany jednej umowy ocenia się na 7 zł. Daje to dość jasny obraz kosztów takiej operacji. Jest to argument niezwykle istotny zarówno z punktu widzenia finansowego jak i z powodu tego, że operacja „przenoszenia umów” wymagać będzie również stosunkowo bardzo długiego czasu.

Ponadto za wydzieleniem małego OSD bez majątku przemawia:

1. Zgodność z regulacjami UE i Prawem energetycznym – nie trzeba specjalnie rozwijać tego argumentu, gdyż jest on oczywisty dla osób zajmujących się tym tematem. Wystarczy przypomnieć, że zarówno Dyrektywa 54 jak i noty interpretacyjne wyraźnie wskazują, że majątek sieciowy nie musi być własnością OSD.
2. Brak konieczności przenoszenia umów kompleksowych - argument bardzo istotny jak wskazano w pkt 4 c) powyżej.
3. Mała skala koniecznych do przeprowadzenia zamian. Mała skala zmian nie pociągnęła by za sobą niepokojów i obaw po stronie pracowniczej.
4. Szybkość operacji wydzielenia - niebagatelne znaczenie powinien mieć fakt, iż do daty wyznaczonej jako ostateczny moment wydzielenia OSD pozostało stosunkowo bardzo niewiele czasu – operacja wydzielenia dużego OSD z majątkiem, jak również operacja „wydzielenia obrotu” byłaby znacznie bardziej skomplikowana i czasochłonna w porównaniu do wydzielenia małego OSD bez majątku.
5. Zmiany wynikające z wydzielenia małego OSD bez majątku są odwracalne bez ryzyka ponoszenia znacznych kosztów. Wydzielenie małego OSD bez

majątku jest rozwiązaniem bardziej elastycznym – w przeciwieństwie do wydzielenia dużego OSD z majątkiem – ostatecznie nie zamyka drogi do stworzenia dużego OSD w przyszłości (wniesienia majątku sieciowego). Nie wyklucza też praktycznie późniejszej zmiany koncepcji w zależności od sytuacji rynkowej. Wydzielenie dużego OSD z majątkiem stworzyłoby sytuację prawie nieodwracalną.

6. Minimalna migracja pracowników i zawężenie grona pracowników objętych negatywnymi skutkami wydzielenia - zdecydowana większość pracowników pozostaje objęta dotychczasowymi układami zbiorowymi pracy i innymi porozumieniami - przepisy Kodeksu Pracy dotyczące skutków wydzielenia części zakładu pracy do nowego pracodawcy przewidują wygaśnięcie mocy obowiązującej zakładowego układu zbiorowego pracy dla części wydzielonej. Wydzielenie dużego OSD z majątkiem powodowałoby konieczność przeniesienia znacznej części załogi - ta część załogi *de facto* zostałaby pozbawiona praw wynikających z zakładowych układów zbiorowych pracy i innych porozumień. Próba wydzielenia dużego OSD z majątkiem spotka się ze zdecydowanym sprzeciwem pracowników.

7. Z art. 9 d ust. 2 pkt 1 Prawa energetycznego wynika, że OSD praktycznie nie może zajmować się działalnością inną niż wynikającą z zadań operatora. Oznacza to, że OSD pozbawione będzie możliwości generowania przychodów z innych specjalistycznych usług w zakresie energetyki. Obecnie przedsiębiorstwa energetyczne mają możliwość wykorzystywania sił przeznaczonych do utrzymania sieci również do innych zadań, co w oczywisty sposób wpływa na wyniki finansowe. Wyodrębnienie dużego OSD z spowoduje, że zasoby konieczne do utrzymania sieci mogą nie być wykorzystane w pełni co spowoduje generowanie kosztów bez możliwości generowania odpowiednich i możliwych do osiągnięcia przychodów. W kontekście tego pod znakiem zapytania staje więc możliwość utrzymania załogi dużego OSD na odpowiednim do obecnego poziomie co może

skończyć się zwolnieniami pracowników. Pozostawienie majątku i większości pracowników w spółkach obrotu skutkować będzie możliwością ich wykorzystania zarówno dla obsługi sieci jak i do innych usług.

Małe OSD bez majątku jest wyraźnie przewidziane zarówno przez Dyrektywę 54 oraz noty do niej, jak i przez polskie Prawo Energetyczne – z punktu widzenia zatem celów tych uregulowań nie różni się pod względem swojej niezależności od dużego OSD z majątkiem.

8. Również z punktu widzenia wytwórców energii – jako partnerów OSD - nie ma różnicy pomiędzy małym OSD bez majątku a dużym OSD z majątkiem.
9. Także z punktu widzenia uzyskiwania koncesji niezbędnych do prowadzenia działalności nie ma różnicy między małym OSD a dużym OSD.
10. Problematyka konieczności zastosowania ustawy Prawo zamówień publicznych do zawierania umów między OSD a spółką obrotu – z pewnością będzie to trudność do pokonania przy stosunkowo niewielkim nakładzie sił i środków, nie generująca większych zagrożeń.
11. W sytuacji gdy w życie zostaną w przyszłości wprowadzone idee rozdziału właścicielskiego OSD od przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo dojdzie do konieczności prywatyzacji OSD. Jeśli wydzielone zostanie duże OSD z majątkiem, to wymusi to *de facto* prywatyzację majątku sieciowego. Możliwe jest uniknięcie tego skutku poprzez pozostawienie majątku sieciowego poza OSD.

radca prawny
Grzegorz Drozdowski